

Skalskydd & Dörrmiljöer – från förstudie till revisionsbesiktning.

Idag är det viktigare än någonsin att företag, bostäder och institutioner har en väl fungerande säkerhet, att effektivt kunna skilja behöriga från obehöriga, att minimera risken för intrång och våld. Det är viktigt att se helheten redan från början av ett byggprojekt.

Detta är en beskrivning av säkerhetskonsultens arbete med skalskydd och dörrmiljöer. De olika steg som beskrivs nedan kan ses som en cirkel där man kan starta i olika skeden beroende på projektets art och anpassning till olika arbetsformer. I princip kan man starta i vilken del man vill, men målet bör vara att gå hela varvet runt för att få en bra säkerhetsanläggning enligt beslutad kravnivå. Inte minst viktigt är att uppföljning och dokumentation av förändringar genomförs med regelbundenhet.

Vad gör en Säkerhetskonsult?

Begreppet Säkerhetskonsult kan betyda många olika saker i olika branscher. Denna beskrivning handlar om säkerhetssystem i fastigheten:

Skal; t.ex. Väggar, Tak, Glaspartier, Anpassning av in- och utpassagevägar i fastigheten.

Dörrmiljöer; t.ex. Lås, Låssystem, Dörrstängare, Inbrottslarm, Passersystem i kombination med krav på brand och utrymning, men även om val av säkerhetsnivåer och produkter som skall fungera tillsammans.

Byggbranschen upplever att dörrmiljöernas uppbyggnad och funktion blir mer och mer komplicerad. Det har skapat ett behov av en konsult som kan komplettera och samordna de traditionella konsulternas arbete.

Vad är en dörrmiljö?

Den viktigaste delen är naturligtvis själva dörren. I dörren finns ett eller flera lås. Dörren sitter i en karm eller ett dörrparti med eller utan glas i och/eller omkring dörren.

I en dörrmiljö kan det förutom mekaniska lås finnas:

Elslutbleck	Gångjärn	Dörrstängare
Elmekaniska lås	Kantreglar	Magnetuppställning
Motorlås	Spanjoletter	Dörrkoordinator
Kortläsare	Bakkantsäkring	Dörrautomatik
Kodlås	Brytskydd	Panikreglar
Porttelefon	Galler	Nödöppnare
Inbrottslarm	Glas	Utrymningsbehör

Vad är det för regler som styr produktvalet i en dörrmiljö?

- Svensk standard
- Myndighetskrav, t.ex. brandkrav, utrymningskrav
- Försäkringskrav
- Fastighetsägarens krav och standard
- Brukarens/Hyresgästens krav

Vem gör produktvalet?

- Arkitekten väljer oftast produkter som monteras i dörren.
- Elkonsulten väljer ofta produkter som monteras runt dörren, t.ex. kortläsare och inbrottslarm.
- Övriga konsulter, t.ex. säkerhetskonsulter eller låssmeder kan medverka i produktvalet i samarbete med konsultgruppen.
- Tillverkare kan ha sin egen ”standard”.
- Fastighetsägare kan ha sin egen ”standard”.

Vem samordnar produkterna till en väl fungerande dörrmiljö?

- Låssmeden kan samordna men kommer oftast in för sent i projektet. Allt går att lösa, men lösningen blir bättre ju tidigare den kan göras.
- Säkerhetskonsulten kan samordna produkterna bäst om det görs i rätt tid tillsammans med arkitekt, elkonsult och brandkonsult eller hela konsultgruppen.

Alla byggprojekt borde starta med en förstudie avseende säkerhet!

Förstudie

En förstudie bör starta med att definiera kraven för objektet, t.ex:

- Myndighetskrav, t.ex. brandkrav, utrymningskrav
- Försäkringskrav
- Fastighetsägarens krav och standard
- Brukarens/Hyresgästens krav

Därefter identifieras behörighetsområden på planritningar för att fastställa gränser mellan olika verksamheter och/eller säkerhetsnivåer.

I förstudien granskas även planritningarna för att undanröja av säkerhetsskäl olämpliga passager eller olämplig utformning/användning av rumsytor.

Resultat: Förstudien föreslår en säkerhetsnivå och typ av säkerhetslösningar.

Systemhandling

Systemhandlingen skapas utifrån säkerhetsnivå och typ av säkerhetslösningar som föreslagits i förstudien. Med utgångspunkt från förstudiens planritningar kan symboler läggas till för vad som ska finnas i eller vid dörrar, fönster och annat, t.ex. väggar, glaspartier, tak m.m.

På detta sätt kan med textsymboler visas t.ex.:

Elslutbleck	Nödöppnare	Inbrottslarm
Elmekaniska lås	Dörrautomatik	Kortläsare
Motorlås	Utrymningsvägar	Kodlås
Panikreglar	Dörrar med magnetuppställning	Porttelefon

Resultat: Systemhandlingen ligger till grund för arkitektens, elkonsultens och säkerhetskonsultens vidare projektering.

Projektering

Säkerhetskonsulten kan i samarbete med arkitekten och elkonsulten projektera dörrmiljöer genom att skapa en unik beslagning för varje dörrmiljö eller beslagningsbeskrivningar i form av typdörrar med en beteckning som kan kombineras med arkitektens dörrlittera. Säkerhetskonsulten kan även skapa ett låsschema för objektet.

Resultat: Varje dörr får en egen beslagsbeskrivning. Objektet får ett låsschema.

Byggskede

Dörrens beslagsbeskrivning kan användas för byggets och installatörernas egenkontroll och vid samordnad provning.

Resultat: En god överblick över installationsprocessen och samordningen av olika produkter.

Förvaltning

Efter utförd entreprenad kan säkerhetskonsulten medverka i besiktning av arbetet.

De underlag i form av beslagningsbeskrivningar som finns i projekteringshandlingarna kan nu användas för att dokumentera varje dörrmiljö. Detta kan göras på olika sätt, t.ex. genom att använda de ritningar som finns tillsammans med beslagningsbeskrivningarna dörr för dörr.

Resultat: Beslagsbeskrivningar och låsschema kan kopplas till CAD-ritningar för att ge enklast möjliga administration av låssystem och beslagning.

Revisionsbesiktning

Minst en gång per år bör man göra en revisionsbesiktning av sina säkerhetssystem. De handlingar och hjälpmedel som beskrivits i detta dokument är då av stort värde.

Säkerhetskonsulten kan med handlingarnas hjälp lätt få en överblick över var respektive system och produkter finns och göra en revisionsbesiktning av säkerheten. Resultatet utformas så att det kan utgöra ett förfrågningsunderlag till berörda entreprenörer.

Det är även av stor vikt att alla förändringar i dörrmiljöer och säkerhetssystem dokumenteras väl. Detta skall göras fortlöpande och kan granskas vid revisionsbesiktningen.

Resultat: En väldokumenterad och väl fungerande anläggning.